Pytanie 1: W obowiązującym Regulaminie, na stronie 19 (ust. IV., pkt. 2., tiret 2) zawarto informację, że "[...] *Realizacja projektu nie może **zakończyć się** później niż:*

*- **31 marca 2028** r. - dotyczy projektów objętych dotacją warunkową, tj. zawierających moduł Wdrożenie innowacji w ramach I typu projektu oraz projektów z II typu projektów,*

*- **31 grudnia 2029** r. – dotyczy projektów bez modułu Wdrożenie innowacji w ramach I typu projektu.*"

Z powyższego wynika, że realizacja projektu, w ramach którego będą realizowane jedynie prace B+R (bez modułu wdrożenia) może zająć (tzn. jest to dopuszczalne w ramach projektu) Beneficjentowi więcej czasu, niż wariant z wdrożeniem. Przytoczony zapis w Regulaminie sugeruje, że projekt który zawierał będzie szerszy zakres, a wiec i więcej czynności do wykonania (przeprowadzenie prac B+R oraz wdrożenie etc.), powinien być ukończony w znaczniej szybszym terminie.

Podobnie zapisano wymagania odnośnie terminu zakończenia projektu w dokumencie pn. "Kryteria wyboru Projektów" dla typu projektu I., w ramach kryt. nr 4 "Kwalifikowalność projektu", ppkt. 6), lit. c) (str. 10). Czy w/w informacja odnośnie dat zakończenia jest poprawna?

Tak, ta informacja jest poprawna. Różnica w terminie zakończenia projektu wynika z tego jaki sposób wdrożenia wybierze Wnioskodawca.

Jeśli Wnioskodawca zamierza wprowadzić wyniki prac B+R na rynek w ramach projektu wówczas w ramach I typu projektu obok modułu Prace B+R zobowiązany jest wybrać moduł Wdrożenie innowacji i taki projekt może trwać maksymalnie do 31 marca 2028 r.

Jeśli Wnioskodawca zamierza wprowadzić wyniki prac B+R na rynek poza projektem wówczas w ramach I typu projektu nie dodaje się modułu Wdrożenie innowacji i taki projekt może trwać do 31 grudnia 2029 r. Jednak wprowadzenie wyników projektu na rynek musi nastąpić nie później niż 3 lata od zakończenia realizacji projektu.

Skrócony termin realizacji projektu z elementem wdrożenia prac B+R (w ramach I typu z modułem wdrożenie lub w ramach II typu) wynika z tego, że wdrożenia wyników prac B+R objęte są dotacją warunkową – co oznacza, że część zwrotna dofinansowania musi „wrócić" do Instytucji Zarządzającej, która musi zdążyć ponownie ją wykorzystać.

Środki dotacji warunkowej zwrócone przez beneficjentów podlegają ponownemu wykorzystaniu w formie wsparcia zwrotnego, w szczególności w formie pożyczek, poręczeń lub gwarancji wypłaconych ostatecznym odbiorcom. Ponowne wykorzystanie środków zwróconych z dotacji warunkowej musi nastąpić do 31 grudnia 2030 r., ponieważ w przeciwnym przypadku środki te będą musiały zostać „oddane" do budżetu UE.

Szczegółowe informacje dotyczące dotacji warunkowej, w tym terminy i tryb zwrotu, są określone w umowie o dofinansowanie.

Pytanie 2: Zgodnie z zapisami Regulaminu głównym celem naboru jest wybór do dofinansowania projektów przedsiębiorstw, których celem jest rozwój produktów, usług, technologii lub procesów **o podwójnym zastosowaniu**, czyli takich, które mogą być wykorzystywane zarówno w celach cywilnych, jak i **obronnych.**

Czy zatem przedmiotem projektu może być rozwój tylko takich produktów, które same w sobie bezpośrednio służą celom obronnym (np. drony)? Czy przedmiotem projektu może

być też rozwój produktu, np. artykułu spożywczego o specjalnych właściwościach (np. długi termin przydatności do spożycia, skoncentrowana forma), które mają szczególne znaczenie dla jego funkcjonalności/ przydatności dla służb zapewniających bezpieczeństwo (zarówno w czasie pokoju jak i w czasie zagrożenia, konfliktu) jak również dla obywateli w czasie zagrożenia?

Przedmiotem projektu może być rozwój produktów, usług, technologii lub procesów o podwójnym zastosowaniu - zarówno takich, które bezpośrednio służą celom obronnym (z wyjątkiem sprzętu wojskowego, amunicji i broni) jak i takich, które pośrednio służą celom obronnym, np. żywność o specjalnych właściwościach, bezogniowe podgrzewacze chemiczne, materiały, oprogramowanie, kamery termowizyjne i wiele innych. W ramach projektu nie ma natomiast możliwości wsparcia nabywania sprzętu wojskowego, amunicji, broni.

Pytanie 3: Czy wniosek w ramach naboru może złożyć Spółka z o.o. **znajdująca się w restrukturyzacji**?

Moje pytanie odnosi się do pytań w formularzu pomocy publicznej, sekcja B. „Informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej podmiotu, któremu ma być udzielona pomoc publiczna". Nie pytam o samą ocenę wykonalności finansowej projektu. Wnioskodawca jest dużym przedsiębiorcom oraz:

1. Wysokość niepokrytych strat nie przewyższa 50 % wysokości kapitału zarejestrowanego

4. Podmiot nie otrzymał pomocy na ratowanie, nie jest stroną umowy gwarancji, nie otrzymał pomocy na restrukturyzację.

5. W ciągu ostatnich dwóch lat stosunek długów do kapitału własnego nie był większy niż 7,5 a stosunek zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację do odsetek nie był niższy niż 1.

Jeśli przedsiębiorstwo nie spełnia żadnej przesłanki z art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 r. to formalnie nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów o pomocy publicznej. Firma taka jest uprawniona do złożenia wniosku o dofinansowanie, jednakże ostateczna ocena wykonalności finansowej projektu zostanie dokonana przez eksperta. Ocena ta będzie obejmować weryfikację kondycji finansowej Wnioskodawcy, przeprowadzoną na podstawie m.in. sprawozdań finansowych za 3 ostatnie lata obrachunkowe.

Pytanie 4: : W obowiązującym Regulaminie, na stronie 34 (rozdział V., pkt. 3., ust A 3) zawarto informację, że w sytuacji, gdy w celu **potwierdzenia wykonalności finansowej** projektu Wnioskodawca jako źródło finansowania projektu wskaże **środki finansowe na swoim rachunku bankowym** wówczas do projektu dodatkowo należy dołączyć wyciąg z rachunku potwierdzający posiadanie środków w dłuższym okresie czasu - minimum 6 miesięcy przed złożeniem wniosku na nabór.

Co należy złożyć w sytuacji gdy wnioskodawca nie chce ujawniać całej historii transakcji z ostatnich 6 miesięcy?

W takiej sytuacji należy zwrócić się do banku o wystawienie zaświadczenia potwierdzającego posiadanie środków **finansowych na rachunku bankowym** Wnioskodawcy **w określonej wysokości** w okresie co najmniej 6 miesięcy.

Pytanie 5: W przypadku inwestycji obejmującej część budowlaną na jakim etapie należałoby złożyć pozwoleniem na budowę? Czy na etapie wniosku o dofinansowanie? Czy na etapie oceny formalnej? Czy może przed umową o dofinansowanie?

Pozwolenie na budowę (jak i inne dokumenty do oceny środowiskowej) należy przedłożyć w momencie składania wniosku o dofinansowanie (jeżeli Wnioskodawca już je posiada) lub na etapie oceny środowiskowej na wezwanie IZ FEWL 21-27 po pierwszej ocenie środowiskowej (w przypadku braku dokumentów na moment składania wniosku na nabór).

Najlepszym rozwiązaniem jest jednak złożenie pozwolenia na budowę w momencie składania wniosku o dofinansowanie na nabór. Pomiędzy oceną formalną a środowiskową nie ma możliwości uzupełniania dokumentacji. Ekspert dokonuje oceny środowiskowej na podstawie dokumentów złożonych na nabór. Jeśli jakiegokolwiek dokonuje brakuje wówczas wzywa Wnioskodawcę za pośrednictwem Instytucji Zarządzającej do jego złożenia a Wnioskodawca „traci” pierwszą z trzykrotnej możliwości poprawy.